

PRZESPAC (10) *vb pf*

e oraz a jasne.

inf przespac (4). ◇ *fut* 3 sg prześpi (1). ◇ *praet* 3 sg m przespął (1). [f przespała.] ◇ 3 pl m pers przespali (1). ◇ *con* 1 sg m bym przespął (1), [bych przespął]. ◇ *part praet act* przespawwszy (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde także XVII – XVIII w.

1. Spędzić określony czas śpiąc (7) :

przespac co [= jak długo] (6): GórnDworz S6v; WerGość 247; [noc wżykę ná modlitwie trawiła [św. Katarzyna z Senny]: ifz przez dwa dni/ ledwe puł godziny prześpála. SkarŻyw 376; O ziąkążbych rádością oltátek tey nocy Prześpał ŁaszczPogrom 14v]. Cf »noc przespac«.

W porównaniu (1): Owa prześpawwszy kilká godzin iáko vmárły/ ocknie sie [Skotnicki] nádedniem/ y woła GórnDworz S6v [idem] WerGość 247.

Zwroty: »noc (a. czas nocny) przespac« = perdormiscere usque ad lucem Cn [szyk zmienny] (4): GórnDworz P5; Chwałá thobie BOże wieczny/ żeś nam dał čás prześpác nocny ArtKanc T5, T5v; Rácż mi to dáć/ ábym wftydliwie y świątobliwie tę noc prześpał LatHar 72.

»pierwszy sen przespac« (1): Przyzwala [pijany chłop] ná małżeństwo/ y hoyny/ y śmiály [...]. A gdy pierwży fen prześpi/ á obaczy błędy: Y przydzie mu ná pámięć z kim łpi/ ábo kędy: Czáfem y dnia nie czeka: Pierwey rozwodżiny Będą w onym małżeństwie/ niżli wywodżiny. KlonWor 68.

2. Zaniedbać; stracić przez zaniedbanie; indormire Mącz, Cn; deesse Cn (3) :

przespac czego (1): CzechRozm 170v; [kiędy drudzy powinności łwey wtym prześpáli/ żadney wtym łzkody R. Połpol. dla czyiey ośpáłości niepowinna ćierpieć Respons D3].

[przespac kogo (G a. A): Bo iáko poznać y przyiác Mefyafzá/ iełt mieć wieczny żywot: Ták go nie przyiác y prześpác/ iełt vtrácić wieczny żywot/ co czynią ślepi żydowie prześpawwszy go GrzegŻarnPos 1597 10 (Linde).]

przespac co a. czego (1): Aleć przedię BOG to/ co wyrzekł przez łwego Proroká/ czáfu łwego wżyftko wypeñnił/ á czáfu rás zámierzonego nie prześpał: chociaż tego ludźie prześpáli CzechRozm 170v.

Zwroty: [»[co] niedbale przespac«: gdyż przedtym zdawná Słásko Polkiemu Kroleřtwu należało/ ále to nałzy niedbále prześpáli. StryjKron 724.]

»rzecz swoję przespac« = stracić okazję (1): Caussae indormire, Rzecz łwoję prześpác/ to yełt/ Omiełzkác dla niedbáłości. Mącz 95a.

Synonimy: 1. przedrzemać, przedrzemać się, przeleżeć.

Formacje współrdzenne cf SPAC.

Cf PRZESPANIE, [PRZESPANY]